

DAGENS FRÅGOR

Storpolitik mellan Frankrike förtog sig på ratificeringen av Parisförpåk och pingst. dragen genom republikens råd före påsk och synes nu benäget att inskjuta just den långa paus mellan det formella erkännandet av Västtysklands rätt att upprusta och de första praktiska stegen till dess förverkligande, vilken Moskva som vanligt vill använda för fortsatt sabotage. Manövern med Österrike tjänar samma syfte; dess neutralisering som vederlag för det segslitna statsfördragets godkännande skall främst bli ett lockbete för västtyskarna att på så sätt söka nalkas den återförening, som Ollenauer och flertalet av hans socialdemokrater sätta före anslutningen till Västunionen med upprustningen. Moskva spekulerar rätt, ty partiinstanser inom västtyska socialdemokratien hojtade genast högljutt, att Moskvans generositet mot Wien samt Molotov och Raabs eniga önskemål om en snar fyrmaktskonferens för att utforma deras preliminära överenskommelse ovillkorligen påkalla en omprövning av Parisfördragen och av ratificeringsproceduren.

Dessa västtyska vederbörande ha förgätit, att de nyligen, som oundgänglig följd av Parisfördragen, jämrade sig över att Sovjetunionen nu skulle dra sig inom sitt skal och avböja nya internationella konferenser. Härmed hade också Molotov hotat, och det riktade Ollenauer naturligtvis som förkrossande anklagelser mot Adenauer. Men när Molotov lät Bulgarijn desavouera sig genom instämmandet i Eisenhowers allmänna talesätt, att en konferens måhända vore nyttig, och då de realistiska dioskurrerna Mikojan—Molotov vid mötet i Moskva med österrikarna hittat på en ny uppslagsända i denna gest mot Österrike, så följde Ollenauer med i svängen och apporтерade Moskvans anbud som en väldresserad brukshund. Österrike må man hjärtligt unna utsikten att tio år efter »befrielsen» äntligen varsna en chans att få löftet från Moskva i nov. 1943 om obeskuret oberoende infriat. Men ledarna för den österrikiska regeringskoalitionen av det borgerliga katolska folkpartiet och socialdemokraterna ha lärt av många tidigare besvikelser härvidlag att noga se en häst i munnen, helst om han med fog kan mistänkas att i detta fall härstamma från en viss trojansk förebild.

I Paris togo sig olusten och trögheten att gå från ord till handling beträffande Parisfördragen den formen, att innan de av president Coty undertecknade dokumenten på föreskrivet sätt deponeras, önskar utrikesminister Pinay ett klagörande samtal med Adenauer om tolkningen av Saarstatuten, med vilken på sitt håll författningsdomstolen i Karlsruhe efter socialdemokratisk vädjan nu granskar ur synpunkten av dess för- enlighet med Bonnrepublikens konstitution. I London börjar regeringen dock irriteras över dessa förnyade symptom på fransk tredska, och utrikesminister Harold MacMillan har för avsikt att före Pinays besök i Bonn känna honom på pulsen. Under tiden förkunnar franske regerings-

Dagens frågor

chefen Faure nästan varje dag nödvändigheten av en ny fyrmaktskonferens, dit Bonn icke — till Adenauers förargelse och Ollenhauers som nationell förtrytelse maskerade partitaktiska skadeglädje — skulle bli inbjudet. Eden har dock icke så bråttom med en sådan konferens som Churchill på sin tid, och Dulles har låtit förstå, att man bör anstå med en planering, tills utrikesministrarna hunnit råkas i San Francisco i juni för att fira tioårsminnet av FN:s tillkomst.

Hur Västmakterna skola svara på den not, varmed Molotov den 19 april föreslog en fyrmaktskonferens om stadfästelse av österrikiska statsfördraget är i skrivande stund obekant, men man vet, att den preliminära Moskvaöverenskommelsen grundligt granskas av Västmakternas experter. U.S.A. har såtillvida blivit mindre engagerat, att de 150 miljoner dollars i kontanter, som Moskva enligt en paragraf i det ursprungliga statsfördraget skulle kvittera som inlösen av beslagtagna tysk egendom i Österrike, och som Washington lovat att anskaffa, nu skola gäldas av österrikarna genom amorteringar i varuleveranser, med vilken modifikation utan minsta materiella nackdel Moskva måhända vill reducera U.S.A:s tacksamma roll som Österrikes ständige »Wohltäter».

Emellertid har Washington vida värre bekymmer i Asien. I Främre Orienten har förvisso situationen ljusnat, då Irak i vintras slöt en biståndspakt med Turkiet, som i sin tur har en liknande traktat med Pakistan. Storbritannien biträdde i början av april paktens mellan Ankara och Bagdad, som till den egyptiske Nassers stora förtrytelse sprängde Arabligan, vilket påverkar Libanon och Jordanien, medan det av permanenta regeringskriser skakade Syrien ännu vacklar mellan Ankara och Cairo. Denna märkliga frontförändring till skydd mot Sovjetunionen kan icke bli perfekt, förrän Persien aktivt kommer med. Men på shahens och hans nye statsministers, hovchefen Hussein Ala, tillsvidare passiva sympati kan den nya koalitionen obetingat lita. Amerikansk diplomati har utåt icke synts till vid dessa årslånga tålmodiga förhandlingar, i vilka Storbritanniens samförstånd med Egypten om Suezkanalzonens successiva evakuering och ett reviderat, för Bagdads nationella ambitioner mera tillfredsställande militärfördrag med Irak ingingo som väl anpassade led. Men bakom kulisserna ha Dulles och hans sändebud varit livligt verkamma och — en mäktig övertalare är dollarn!

Längre österut i Asien tycks det däremot som om svärdet, i typisk kombination med kommunistisk infiltration och underminering, skulle betyda mera. Den häxkittel i Sydvietnam, som på denna plats skildrades i ett föregående nummer, sjuder nu över alla bräddar. I Saigon rasar inbördeskrig på gatorna mellan statsminister Diems trupper och de religiösa sekternas väpnade anhängare. Amerikanske generalen Collins stöder Diem, mot vilken franske överbefälhavaren, general Ely, förhåller sig mera skeptisk. »Kejsar» Bao Dai manar oavslått till enighet — från franska Rivieran, där han njuter räntorna av den jätteförmögenhet han lär ha lyckats rädda till Europa bl. a. som behållning av de ännu mörklagda piasterskandalerna i Indokina. Under tiden vinna den röde Hos emissarier från det erövrade Tonkin alltmera terräng i byarna på landsbygden i Sydvietnam, och utgången av det val sommaren 1956, som stipulerades vid Genèvekonferensen i fjol, bedömes av amerikanska tidnings-

män på ort och ställe som på förhand avgjort till kommunismens förmån. Med samma pessimism betrakta de läget i Kambodja och Laos, vilket vållar stora farhågor i Siam, trots SEATO-pakten och dess pompösa Bangkokkonferens i vintras.

Konflikten i farvattnen kring Formosa innebär dock den största risken för ökad spänning. Oroande underrättelser ingå nämligen om rödkinesernas forcerade rustningar för attacken mot öarna Quemoy och Matsu utanför fastlandet som förberedelser till en stor offensiv mot själva Formosa. Skall president Eisenhower beordra U.S.A:s sjunde flotta att ingripa till öarnas försvar, eventuellt med taktiska atomvapen? Eller ryggas han tillbaka för de oöverskådliga konsekvenserna? Det vet ingen, och troligen har han icke heller själv »made up his mind». Valet är fruktansvärt: nederlag i kalla kriget om Fjärran Östern eller ett varmt krig som kan vidgas över hela världen.

Den afro-asiatiska konferensen i Bandung på Java, som samlades den 18 april med representanter för 29 stater med färgad befolkning, varvid Israel och Formosa voro uteslutna, förmodas medföra ett uppskov med Pekings anfall med hänsyn till Chou-en-lais behov att sondera stämningen hos delegaterna och med försoningsgester preparera dem om Peking låter den långa latent krisen kulminera i öppet krig.

Avtalsrörelsen. Årets avtalsrörelse är, när detta skrives, långt ifrån slut, men är dock färdig till betydligt över hälften. Några synpunkter anmäla sig därvid osökt.

Den första är, att säsongens avtalsförhandlingar varit särdeles intressanta genom sin karaktär av strid om penningvärdet, genom sitt samband med det politiska spelet och genom de hårdare tag än på länge, som åtminstone tidvis skymtat. Upptakten till lönekraven kom denna gång i oktober i föl från tjänstemännen, som med undanskjutande av önskemålet om prisstabilitet fordrade 10 % lönellyftning. Det kan inte hjälpas, att hur berättigat kravet än må ha varit, var det olyckligt — förmodligen även ur tjänstemännens egen synpunkt — att gå fram så hårt i startögonblicket. Den i sådana här sammanhang vida starkare arbetarparten är nog den som bäst förstått att utnyttja den inträdda situationen. Att tjänstemännen inte längre stodo bakom kravet på prisstabilitet och att generella lönekrav med sådana procenttal kunde diskuteras måste ha väckt till liv angenäma lustkänslor hos fackförbundens folk. Samtidigt frågar man sig vilken roll arbetsgivarna spelat för att en sådan situation kunnat uppkomma på tjänstemannansidan. När arbetare, bönder och tjänstemän inte längre vilja sätta prisstabiliteten främst, har man onekligen goda skäl att fråga sig, vem det är som skall försvara penningvärdet. Det är just inte många kvar att välja på. Det blev arbetsgivarna som uppgiften kom att falla på, och herr Kugelbergs allmänna linje blev från början 3 procent men till bekräftelse av regeln undantag på vissa punkter t. ex. för stuvarna. När avtalen för massa- och pappersindustrierna blevo aktuella, satte arbetarparten emellertid in sin stora stöt för att slå en bräsch i 3-procentslinjen. Ur LO:s synpunkt var det naturligtvis riktigt handlat att låta dessa avtal tjänstgöra som murbräcka, eftersom

branschen onekligen kunnat glädja sig åt goda konjunkturer och högre exportpriser på sina produkter under fjolåret. Även om industrierna i fråga kunde betala de höjda lönerna, kunde man å andra sidan inte bortse från den prejudicerande verkan på avtalen i övrigt, och arbetsgivarna besvarade strejkvarslet med varsel om storlockout. Inför hotet om vidsträckt arbetsnedläggelse, som uppenbarligen inte passade regeringens planer, intensifierades medlingsarbetet, och resultatet blev en kompromiss, som, det vore orealistiskt att förneka, innebar en avsevärd inbrytning i fronten med sina ca 7 % löneförhöjning men inte den fullständiga genombrytningen. Uppgårelsen för lantarbetarna med de därav betingade höjningarna av livsmedelspriserna, höjningen av statstjänarlönerna och de därefter slag i slag kommande avtalen för mindre men många grupper gör det dock alldeles tydligt, att det inte längre är fråga om 3 procent utan om 8, 10 och även högre procenttal för de senare berörda. Tjänstemannagrupperna torde därmed också nominellt nå sitt ursprungligen uppställda mål, men priset att betala härför torde ha blivit högt även för dem. Priserna ha gått opp och uppgången kommer enligt finansministerns uppskattning att röra sig om cirka 3 procent. Ungefär lika mycket torde den ordinarie preliminärskatten ta av inkomstökningen och därtill kommer så det famösa tvångssparandet eller andra åtgärder, varför den behållna förbättringen kanske blir mindre än den normala standardförbättring som utan lönerörelser skulle stått till buds tack vare det reala årliga produktionstillskottet.

Det triangeldrama i avtalsrörelsen, som uppspelats inför offentligheten mellan herrarna Kugelberg, Strand och Sköld, förtjänar också beröras med några ord. Från finansministerns sida avhördes redan på ett tidigt stadium varningar för alltför långtgående lönekrav och i statsverkspropositionen gjordes ett stort nummer av herr Skölds begränsade löneutrymme. Som alltid karaktäristiskt för finansplanens uttalanden i lönefrågor var dock, att formuleringarna voro glidande. Där återkom till och med den gamla välkända frasen, att ingenting kan hindra folket att bevilja sig hur stora inkomster som helst utom insikten etc., bakom vilken finansministrarna i vårt land bruka krypa för att fransäga sig ansvaret för inflationistiska löneökningar. Inför herr Strands attacker i remissdebatten var herr Sköld undvikande men statsministern direkt undfalande, varigenom ihålligheten i finansplanens uttalanden blev uppenbar för alla. Det kan därför ifrågasättas, om inte herr Kugelberg gjorde sig skyldig till en underlåtenhet genom att inte redan på ett tidigt stadium rikta en öppen fråga till herr Sköld med begäran om noggrann precisering av vad denne menade med sitt tal om begränsat löneutrymme och dylikt, när herr Kugelberg i alla fall påtog sig uppgiften att slåss för penningvärdet. I så fall hade han kunnat slippa det bedrövlige skådespelet av herr Skölds Karlskoga-tal, där denne, som i alla fall är landets störste arbetsgivare, förklarade sig illojal mot arbetsgivarförbundets strävanden. Ett annat uppseendeväckande drag i det intrikata spelet är herr Strands dubbelroll som löneförhandlare med ena dagen behärdligt fasthållna lönekrav trots erkänd inflationsfara, och som politiker den där nästa dag godtar tvångssparande för att reducera löneökningens betydelse. Herr Kugelberg borde sitta i riksdagen.

Facit av årets avtalsrörelse och regeringens inflationskamp är, att penningvärdet fått en ny törn, och att det är väl bäddat för nya påfrestningar mot årets slut. Vad som också måste konstateras är att penningvärdets försvar vilat på en enda man, herr Kugelberg. Det är orimligt i och för sig, men det är sagt till hans heder.

Västsidans Under maj månad inträffade åtskilliga tilldragelser till förvinstkonto. mån för Västerens kreditkonto av sådan betydelse, att de endast kunna jämföras med Titos fördrivning från östblocket sommaren 1948 och med hävandet av östblockaden gentemot Västberlin följande år tack vare den anglosachsiska luftbron.

Vilka äro de viktigaste händelserna? Först må nämnas, att Parisfördragen äntligen ratificerats, på vad grund den 5 maj de tre västallierade överkommisarierna i Bonn kunde proklamera förbundsrepublikens suveränitet och ackrediteras som ambassadörer. Under 9—13 maj samlades därefter i Paris råden för Atlantpakten och för den nya Västunionen, i vilka Västtyskland tog inträde — stolta stunder för Konrad Adenauer, som efter upprejade internationella bakslag och inhemskt ihärdigt motstånd nu uppnått sitt mål: ett självständigt Västtysklands inordning i västallianserna med rätt till upprustning. I Atlantpakträdet hyllades också Adenauer av samtliga övriga fjorton utrikesministrar, dymedelst bekräftande den gamla satsen, att ingen är profet i sitt fädernesland. Enahanda gäller om Robert Schuman, som blev parlamentariskt förbrukad i sin kamp mot fransk defaitism, och som nu nödgas vegetera som justitie-minister i Edgar Faures regering. Adenauer skulle nog gärna ha sett honom vid sin sida i Paris, liksom Alcide De Gasperi, vars frånfalle i fjol höstas den unga italienska demokratien, isynnerhet hans brokiga och förty bråkiga parti, Democrazia Cristiana, ha åtskilliga orsaker att bittert beklaga. Dessa tre katolska, tillika i inbördes vänskap förbundna statsmän voro ju pionjärer för projektet om den västeuropeiska »integration», som kullvoterades med Europaarmén av franska nationalförsamlingen den 30 augusti 1954 och vartill ersättningen i Västunionen blott erbjuder bräckliga ansatser.

Eljest har Adenauer på sistone haft medvind även i egen sjö. Sålunda avspisade vid månadsskiftet författningsdomstolen i Karlsruhe en vädjan av Ollenaus västtyska socialdemokrater att pröva den nya Saarstatutens eventuella grundlagsstridighet med beskedet, att så icke var fallet. Samtidigt uppnådde Adenauer vid franske utrikesministern Pinays besök i Bonn en nödtorftig kompromiss med denne om vissa tvistiga spörsmål i Saarstatuten, bl. a. beträffande suspensivt veto för den blivande internationelle kommissarien i Saar, som skall nomineras av Västunionens råd. Detta suspensiva veto bedömdes av ministären Faures inhemska opponenter som en otillbörlig fransk eftergift, och då regeringen Hoffman i Saarbrücken högljutt instämde i kritiken, sökte Pinay i Paris övertala Adenauer till en jämkning, som denne dock bestämt vägrade även med hänsyn till att ej äventyra utgången av lantdagsvalen den 15 maj i delstaten Rheinland-Pfalz. Ifrågavarande divergens blev hänskjuten till Västunionens råd, det enda positiva, som förutom rådets konstituering

har rapporterats från dess sejour. Atlantpaktsrådet fattade heller inga beslut utan diskuterade under tvenne hemliga plena ingående det världspolitiska läget, särskilt den alltjämt högexplosiva Formosakonflikten. Dulles säges därvid ha bemödat sig att lugna sina västeuropeiska kolleger, som jämte Canadas inflytelserike utrikesminister Lester Pearson hysa livliga farhågor för vådliga konsekvenser av USA:s ovissa hållning.

Vad angår ovan återopade lantdagsval, vunno Adenauers kristliga demokrater en verkningsfull seger, den första i alla västtyska lantdagsval efter den överväldigande viktorian vid valet till förbundsdagen den 6 september 1953. De besatte åtta nya mandat och erhöilo därmed majoritet i lantdagen, medan socialdemokraterna miste två och de s. k. fria demokraterna sex, allt i jämförelse med lantdagsvalet 1951. Härigenom kan delstatsregeringen i Mainz av kristliga demokrater och fria demokrater fortsätta samt Adenauer ostörd åtnjuta det kvalificerade flertal i förbundsrådet, som anses erforderligt för de nya lagarna i samband med upprustningens förverkligande.

Det märkliga är, att utrikespolitiken stått i valrörelsens förgrund. Socialdemokraterna hade som vanligt angripit Adenauers utrikeskurs med förebråelser, att han offrade utsikterna till Tysklands återförening som tribut åt dess västorientering. Som bekant ha amerikanarna förlagt sina sex i Västtyskland befintliga divisioners huvudarsenal av ammunition, oljeförråd och flygfält m. m. till Pfalz, vilket socialdemokraterna utmålade som ett överhängande katastrofhot för befolkningen vid ett krigsutbrott, då ryssarna omedelbart skulle dirigera sina atomangrepp mot dessa trakter. Ehuru de fria demokraterna i Bonn tillhöra Adenauers regeringsblock, hade de nu skärpt sina gensagor mot Saarstatuten i förhoppning att få bättre nationellt gehör härför i Rheinland-Pfalz, som gränsar till Saarområdet. Istället måste valet karakteriseras som ett uppenbart förtroendevotum för Adenauers utrikespolitik. Ännu ett hälsotecken för den västtyska folkstyrelsen innebar ytterlighetspartiernas förnyade fiasko vid detta lantdagsval. Varken kommunister eller »nationalister» med neozistiskt påhäng förmådde forcera den spärr på fem procent av antalet avgivna röster, som riktar sig mot okynniga småpartier, men varifrån, efter direkta förhandlingar i Bonn mellan Adenauer och danske statsministern socialdemokraten H. C. Hansen, dennes landsmän i Schleswig-Holstein undantagits.

Om till denna onekligen ljusa bild fogas tidigare händelser i vintras och våras: uppgörelsen om Triest mellan Jugoslavien och Italien, det persiska oljeproblemets lösning och Iraks anslutning, i Storbritanniens sällskap, till en pakt med Turkiet, som i sin tur ingått liknande överenskommelse med Pakistan, varvid amerikansk diplomati med sina dollarlöften varit intensivt pådrivande, så förete onekligen västsidans vinstkonti flera aktiva än någonsin efter krigets slut. Men just detta har sporrat Moskva till nya ansträngningar på sin kant. Och nämn mig en sällhet, som varar beständigt i dagens dynamiska värld?

Moskva Inför västsidans omförmälda framgångar har Moskva inga
manövrerar. lunda givit upp spelet utan samlat sig till en uppmarsch
enligt Moltke d. ä:s strategiska princip: »Getrennt marschieren, vereint

schlagen.» Det manövreras alltså på skilda linjer mot ett gemensamt mål, som är största möjliga ideologiska och politiskt-militära avbräck för Västern, främst U. S. A., som det gäller att i Europa söndra från dess bundsförvanter och i Asien, med Pekings hjälp, misstänkliggöra hos de färgade folken samt i bägge fallen driva amerikanarna tillbaka från Gamla Världen.

När president Eisenhower efter lång tvekan nyss samtyckt till ett möte »på högsta nivå», hotades Moskva att överflyglas på sitt speciella propagandafält, den falska fredsförkunnelsen med Stockholms- och Wienappeller, vilket lurar folk, som borde förstå bättre, exempelvis svenska L. O:s vice ordförande Einar Norrman. I den subkommitté av F. N:s avrustningskommission, som sedan flera månader legat i marvatten i London, gjorde Sovjetdelegaten Jakob Malik en oförmodad framstöt och omredigerade det ursprungliga sovjetryska förslaget i mera tillmötesgående anda i det att kravet på omedelbart förbud för alla slag av atomvapen icke längre vidhölls. Därmed desavouerades visserligen det mest populära lockbetet hos ovannämnda fredsappeller, men sådana krumsprång genera icke Kremlmännen; de ha varit med om värre. Det första gynnsamma intrycket västerut förtogs dock av att bestämmelserna om kontroll och inspektion allttjämt äro oklara. Då vidare reduceringen av militärstyrkorna till lands förknippades med en fordran, att alla främmande trupper skulle evakuera Tyskland och U. S. A. uppge sina baser på andra staters territorier, blev bockfoten ännu mera skönjbar. Meningen var, att då Parisfördragets ratificering icke kunnat hejdas och Västtysklands upprustning var förestående, Atlantpakten helt enkelt skulle oskadliggöras, ett krav, på vilket givetvis Västern aldrig kan reflektera.

De motåtgärder, med vilka Moskva sedan länge hotat i händelse av Parisfördragets ratificering, sattes också i verket. I Warszawa församlades sålunda i början av maj, under Bulganins och Molotovs auspicier, representanter för hela det kommunistiska östblocket: Sovjetunionen, Polen, Tjeckoslovakien, Ungern, Rumänien, Bulgarien, Albanien och »Tyska Demokratiska Republiken» i tyska östzonen. Efter hemliga överläggningar beslöt man att upprätta ett enhetligt kommando för deras krigsmakt under befäl av den sovjetryske marskalken Konjev. Det är betecknande, att tyska östzonen tillsvidare icke skulle inbegripas i denna integration med den taktiska spekulatjonen, att det vore ägnat att försvåra fortsatta försök att inleda förhandlingar med Västtyskland om en återförening. Man tror sig dock veta, att Warszawa och Prag envist motsätta sig östzonens upptagande i denna »brödrakrets», vilket å andra sidan högeligen förargar Moskvamarionetterna Grotewohl och Ulbricht i Pankow. Polacker och tjecker nära allttjämt misstro mot tyskarna, och kommunistkoryféerna i Warszawa äro icke riktigt övertygade om Moskvas föresats att under alla förhållanden fasthålla vid Oder-Neissegränsen utan frukta fastmera, med pakten Ribbentrop-Molotov från augusti 1939 som tämligen färskt exempel, att Moskva som pris för ett neutraliserat enigt Tyskland skulle reflektera på en gränsjustering till dess förmån.

Det östliga motstycket till Atlantpakten, som därmed formellt konstruerats i Warszawa, har lika litet imponerat västerut som den uppsägning av vänskapstraktatena med Storbritannien och Frankrike från respektive 1942 och 1944, varmed Moskva ävenledes viftat före Parisför-

dragens ratificering. Ingendera åtgärden rubbar status quo. Satellitstaternas militära resurser stå redan till Moskvas oinskränkta förfogande, och ovannämnda traktater ha under det kalla kriget förlorat varje betydelse. Warszawakonferensen får däremot en viss mening i samband med Moskvas andra stora schackdrag: villigheten att äntligen efter 367 resultatlösa sammanträden av olika diplomatiska instanser, senast på Berlinkonferensen i fjol vintras, och allsköns sovjetryska konstlade uppskovsskäl äntligen underteckna det österrikiska statsfördraget. I april kallades nämligen en österrikisk delegation under ledning av förbundskansler Julius Raab till Kreml, varunder tidigare diplomatiska trevare i Wien togo gestalt i ett protokoll från värdarnas sida, undertecknat av Bulganin, Mikojan och Molotov. Statsfördraget skulle underkastas en viss omredigering med tyngdpunkten lagd på Österrikes *framtida neutralisering efter schweizisk modell*. Därefter inbjöd Molotov Västmakternas utrikesministrar till en konferens i Wien i medio av maj för gemensam underskrift av det nya statsfördraget.

Västerut genomskådade man genast, att Moskvas plötsligt påkomna vänlighet mot Wien i realiteten var en agitatorisk gest till västtyskarna; Ollenhauers socialdemokrater ha heller icke försummat att uppställa Österrike som mönster för vad som kan uppnås genom förhandlingar med Moskva, därest man icke har förskrivit sig så helt åt västallianserna, att det spärrar vägen till Tysklands återförening. Innan Västmakternas utrikesministrar begåvo sig till Wien ålades dock ambassadörerna i Wien att, tillsammans med deras sovjetryske kollega och österrikiske utrikesministern dr. Leopold Figl, noga granska det nya statsfördraget och fordra full klarhet på några dunkla punkter. Det stod hårt åt, och då ryssen opponerade, vägrade Dulles och MacMillan, som voro i Paris vid sammanträden av råden för Atlantpakten och Västunionen torsdagen den 12 maj, att flyga till Wien, och först då ryssen gett vika, startade de, jämte franske utrikesministern Pinay, var för sig till Wien, dit Molotov anlände direkt från den nyssnämnda Warszawakonferensen.

Söndagen den 15 maj underskrevs statsfördraget vid en högtidlig ceremoni i Belvederepalatset. Det förelåg i ett praktexemplar, förfärdigat och inbundet av samma hantverksfirma i Wien, som 1815 levererade dokumenten för Wienkongressen, en förnämlig tradition, trots flerfaldiga krig, omvälvningar och ockupationer, varöver österrikarna med skäl kunna vara stolta. På kvällen var stor mottagning i kejsarslottet Schönbrunn. Kyrkklockorna klämtade i hela landet, och österrikiska folket jublade över den frihet, som det först nu återvunnit efter Hitlers annektion 1938. Mest gripande var likväl den mässa i Stefansdomen med en oöverskådlig åhörarskara, som celebrerades av kardinal Innitzer, katolska kyrkans ståndaktige företrädare sedan 1930-talet. Österrikarna räkna nu med att statsfördragets ratificering skall kunna ske i så god tid, att före nyår alla utländska trupper försvinna. Det vållade tidigare Sovjetunionen det bekymret, att ryska truppers stationering i Ungern och Rumänien motiverats med att de behövdes för att trygga förbindelserna med de ryska förbanden i Österrike. Enligt fredsfördraget med Ungern och Rumänien skulle nu ryssarna få ge sig iväg, men nu kunna de kvarstanna under åberopande av — beslutet på Warszawakonferensen!

Dagens frågor

I Wien överraskades de västliga utrikesministrarna av den sensationella nyheten, att i slutet av maj Bulganin, Chrustjev, Mikojan och Gromyko i spetsen för en sovjetrisk delegation skola besöka marskalk Tito i Belgrad. Varom månede det varsla? Tidningarna i de fria nationerna äro fyllda av fabuleringar om innebörden och följderna av denna märkliga visit. Det är ju icke den förlorade sonen, som återvänder till fadershuset, utan tvärtom ångerfulla fäder, som uppsöka en avfälling. Som extra skarp currykrydda bebådas också ankomsten till Belgrad av neutralisten par préférence premiärminister Nehru från Delhi, som återgäldar Titos uppvaktning hos honom i vintras. I Belgrad bedyrar likväl regeringens publicistiska språkrör, att Tito varken reflekterar på någon neutralitet eller ämnar bryta sina förbindelser med Västmakterna och med parterna, Turkiet och Grekland, i Balkanpakten.

Vid val

av stål

R I D D A R H Y T T E A K T I E B O L A G

R I D D A R H Y T T A N

Fosforren järnmalm, slig och sinter.

Exporttackjärn, martintackjärn och
lancashiretackjärn för råskenetillverkning.

Råskenor och smältstycken.

Sågade och hyvlade TRÄVAROR • SKOGSPRODUKTER